

**Uchwała nr XLII/604/2012
Rady Miejskiej w Czeladzi
z dnia 28 grudnia 2012 r.**

w sprawie: uchwalenia "Programu profilaktyki zdrowotnej dla Miasta Czeladź na lata 2013 – 2015"

Na podstawie art. 18 ust. 1 i art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. Nr 142 poz. 1591 z 2001r. z późniejszymi zmianami) oraz art.7 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U.Nr 210 poz. 2135 z 2004 r. z późniejszymi zmianami).

**Rada Miejska w Czeladzi
uchwala, co następuje:**

§ 1

Uchwala się Program profilaktyki zdrowotnej dla Miasta Czeladź na lata 2013 – 2015, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Przewodnicząca Rady Miejskiej
mgr Jolanta Moćko

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XLII/604/2012
Rady Miejskiej w Czeladzi
z dnia 28.12.2012 r.

**PROGRAM PROFILAKTYKI ZDROWOTNEJ
DLA MIASTA CZELADŹ
NA LATA 2013-2015**

Czeladź, grudzień 2012 r.

I. WPROWADZENIE

„Program Profilaktyki Zdrowotnej dla Miasta Czeladź na lata 2013 - 2015” jest dokumentem określającym najbardziej istotne elementy polityki zdrowotnej Miasta Czeladź wyznacza kierunki działania w zakresie poprawy stanu zdrowia mieszkańców oraz zaspokojenia ich potrzeb zdrowotnych. Program jest opracowaniem prezentującym zestaw najistotniejszych danych i informacji w ujęciu tabelarycznym i graficznym, obrazujących stan zdrowia mieszkańców naszego miasta i województwa śląskiego na przestrzeni ostatnich lat. Na podstawie analizy sytuacji zdrowotnej mieszkańców ustalone zostały nadrzędne priorytety i najważniejsze krótkoterminowe i długoterminowe cele zdrowotne, oraz proponowane sposoby ich osiągnięcia. Program jest ściśle powiązany z założeniami, celami oraz zadaniami Narodowego Programu Zdrowia na lata 2007 - 2015, w ramach którego za priorytetowe zadanie uznano m.in. nasilenie działań w zakresie zdrowia publicznego oraz kampanii profilaktycznych. Zgodnie z zapisem art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 roku, Nr 142, poz.1591 z późniejszymi zmianami) na jednostki samorządu terytorialnego został nałożony obowiązek zaspakajania potrzeb mieszkańców gminy m.in. w zakresie ochrony zdrowia.

W dobie szybkiego postępu obserwujemy wiele pozytywnych efektów rozwoju cywilizacji. Istnieją także efekty negatywne takiego stanu, wśród których dominującą rolę odgrywają choroby i wciąż pogarszający się stan zdrowia społeczeństwa. Na zdrowie i jakość życia mają wpływ takie czynniki jak: działania opieki zdrowotnej w ok. 10%, stan środowiska naturalnego w ok. 20%, czynniki genetyczne w ok. 20%, ale największy i dominujący wpływ na zdrowie, bo w ok. 50% ma styl życia, czyli: aktywność fizyczna, stres, stosowanie używek (nikotyna, alkohol, środki psychoaktywne) oraz sposób odżywiania. Jest to grupa czynników, na które mamy bezpośredni wpływ. Najpoważniejsze oraz najgroźniejsze choroby w mieście są najczęściej uwarunkowane stylem życia społeczeństwa.

Do zachowań zagrażających zdrowiu należą przede wszystkim:

- mała aktywność fizyczna.
- nieprawidłowości w sposobie żywienia.
- palenie tytoniu.

Obowiązkiem każdego człowieka w stosunku do zdrowia jest we wszystkich okresach życia:

- chronić je, – czyli zapobiegać chorobom (profilaktyka),
- doskonalić je, pomnażać, zwiększać jego potencjał (promocja zdrowia)
- przywracać je, gdy pojawi się choroba (leczenie i rehabilitacja)

Ochrona zdrowia wyraża się przez zapewnienie mieszkańcom dostępu do wszelkiego rodzaju świadczeń zdrowotnych, zarówno z zakresu medycyny naprawczej, jak profilaktyki oraz promocji zdrowia (w tym cieszących się ogólną popularnością bezpłatnych badań profilaktycznych pozwalających na wczesne wykrycie czynników sprzyjających rozwojowi chorób „cywilizacyjnych”). Podstawową sprawą jest świadomość i wiedza ludzi na temat czynników umacniających zdrowie i je niszczących oraz wyrabianie postaw prozdrowotnych od najwcześniejszych lat życia. Konieczne jest kształcenie całego społeczeństwa, a nie tylko grup ryzyka będących pod opieką służby zdrowia i uświadomienie wszystkim, że zdrowie zaczyna się w domu, szkole, miejscu pracy i wypoczynku.

II. ANALIZA STANU ZDROWIA

Raporty o stanie zdrowia mieszkańców Województwa Śląskiego 2008-2010 r. zawierają dane nt. głównych zagrożeń zdrowotnych występujących w Województwie Śląskim, a są to choroby układu krążenia, choroby nowotworowe, choroby układu moczowo – pęciowego oraz choroby układu trawiennego. Dominujący wpływ na taki stan zdrowotności mają: niekorzystny styl życia /nikotynizm, alkoholizm oraz nieprawidłowe żywienie/, obniżenie aktywności fizycznej i niewłaściwy sposób spędzania wolnego czasu.

Tabela nr 1

MIESZKAŃCY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO HOSPITALIZOWANI WEDŁUG ROZPOZNANIA ZASADNICZEGO W SZPITALACH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO W LATACH 2007-2010

OGÓŁEM	2007	2008	2009	2010
Choroby układu krążenia	146205	153581	151528	146019
Nowotwory	127131	108954	80217	74670
Choroby układu moczowopłciowego	85509	87099	84221	75340
Choroby układu trawiennego	74617	77454	74840	70720

źródło: Raporty o stanie zdrowia mieszkańców Województwa Śląskiego 2008 – 2010

Tabela nr 2

STAN ZDROWIA OSÓB W WIEKU 19 LAT I WIĘCEJ BĘDĄCYCH POD OPIEKĄ LEKARZA PODSTAWOWEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ (RODZINNEGO) W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM W LATACH 2007 - 2010 - liczby bezwzględne

		osoby, u których stwierdzono schorzenia ogółem (stan w dniu 31 XII)				w tym osoby, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy w roku sprawozdawczym			
		2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Choroby układu krążenia		462720	472839	525216	550536	37331	34736	42531	45064
W tym	choroba nadciśnieniowa	285679	298522	335747	360401	21835	21075	26437	27864
	niedokrwienność choroba serca	127643	130124	140237	139777	10256	9792	11293	11943
Choroby układu mięśniowo – kostnego i tkanki łącznej		143101	149696	171163	183407	12198	12392	13772	17009
Cukrzyca		119894	125718	143535	149644	10741	11231	13776	14595

źródło: Raporty o stanie zdrowia mieszkańców Województwa Śląskiego 2008-2010

Tabela nr 3

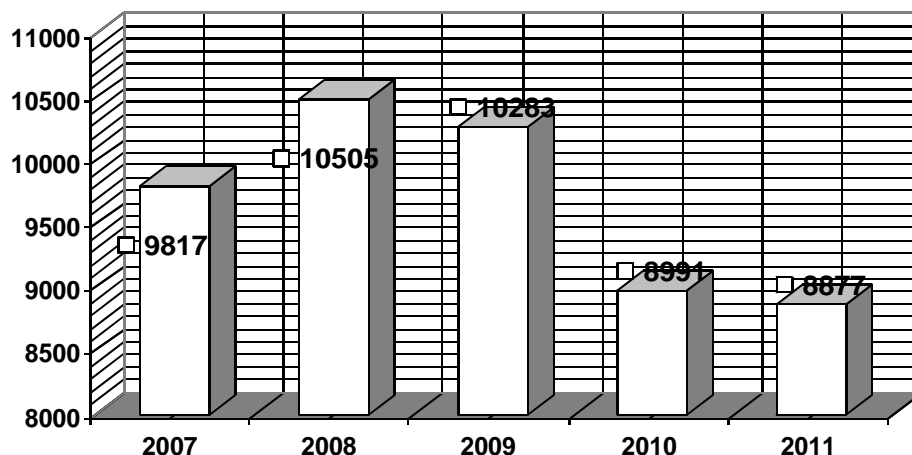
DANE O STANIE ZDROWIA DZIECI I MŁODZIEŻY W WIEKU 0-18 LAT BĘDĄCYCH POD OPIEKĄ LEKARZA PODSTAWOWEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ (RODZINNEGO) - liczby bezwzględne

		osoby, u których stwierdzono schorzenia ogółem				w tym osoby, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy w roku sprawozdawczym			
		2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Zniekształcenia kręgosłupa		58903	56618	53246	48607	7597	6687	5934	5725
Zaburzenia refrakcji i akomodacji oka		41210	38823	36963	33682	4513	4289	3704	33
Alergie	dychawica oskrzelowa	21596	22126	24517	26096	3029	2880	3530	3843
	skórne	11769	11816	12286	11578	2179	2088	2046	1812
Otyłość		13775	13861	14018	13907	2123	2221	2233	2147

źródło: Raporty o stanie zdrowia mieszkańców Województwa Śląskiego 2008 -2010

Wykres nr 1

LICZBA PACJENTÓW HOSPITALIZOWANYCH W POWIATOWYM ZESPOLE ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ W BĘDZINIE - ODDZIAŁACH SZPITALNYCH W CZELADZI W LATACH 2007 – 2011

źródło: Informacje dostarczone przez PZZOZ

Dominującymi przyczynami hospitalizacji w Powiatowym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej były:

- choroby układu krążenia,
- nowotwory,
- choroby układu moczowo płciowego,
- choroby układu oddechowego i trawiennego,
- urazy i zatrucia,
- choroby układu nerwowego i narządów zmysłu.

Z danych dostarczonych przez PZZOZ najczęstszymi przyczynami hospitalizacji są choroby układu krążenia oraz choroby nowotworowe. Z faktów tych wynika, że na terenie Czeladzi profilaktyka zdrowotna powinna być skierowana przede wszystkim w kierunku zapobiegania chorobom układu krążenia oraz chorobom nowotworowym.

III. CELE MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI ZDROWOTNEJ

Głównym celem profilaktyki i promocji zdrowia jest poprawa zdrowia populacji oraz zwiększenie świadomości zdrowotnej mieszkańców. Program będzie realizowany poprzez prowadzenie prozdrowotnej działalności informacyjnej i edukacyjnej skierowanej do różnych grup wiekowych, ułatwienie dostępu do podstawowych badań profilaktycznych (zwiększenie wczesnej wykrywalności nowotworów i innych chorób), prowadzenie kampanii szczepień ochronnych, publikację różnego rodzaju materiałów edukacyjnych oraz współpracę z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz poprawy zdrowia mieszkańców miasta. **Celem strategicznym Programu jest poprawa stanu zdrowia mieszkańców Czeladzi i kształtowanie sprzyjającego zdrowiu środowiska.** W celu uzyskania poprawy stanu zdrowia mieszkańców Czeladzi będziemy realizować następujące cele operacyjne, zgodne z celami operacyjnymi Narodowego Programu Zdrowia:

1. Usprawnianie wczesnej diagnostyki i czynnej opieki nad osobami z ryzykiem rozwoju niedokrwiennej choroby serca.
2. Zmniejszenie narażenia ludności na czynniki szkodliwe w środowisku życia, pracy i nauki oraz ich skutków zdrowotnych.
3. Usprawnienie wczesnej diagnostyki i zwiększenie efektywności leczenia nowotworów złośliwych.
4. Zmniejszenie liczby i skutków wypadków, szczególnie drogowych.
5. Zmniejszenie rozpowszechnienia palenia tytoniu.
6. Zmniejszenie i zmiana struktury spożycia alkoholu oraz zmniejszenia szkód zdrowotnych spowodowanych alkoholem.
7. Ograniczenie używania substancji psychoaktywnych i związanych z tym szkód zdrowotnych.

8. Zwiększenie aktywności fizycznej ludności.
9. Zwiększenie skuteczności zapobiegania chorobom zakaźnym.
10. Stworzenie warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym włączenie się lub całkowity powrót do czynnego życia.

Program profilaktyki zdrowotnej jest przedsięwzięciem, w którym powinna uczestniczyć cała społeczność Czeladzi, instytucje i organizacje. Skuteczność realizacji programu wymaga zapewnienia określonych warunków:

- upowszechnienie celów poprzez materiały informacyjne i środki masowego przekazu,
- przygotowanie szczegółowego programu i harmonogramu działań,
- zapewnienie środków na wdrażanie projektów promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej.

IV. SPOSÓB REALIZACJI DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

1) Profilaktyka chorób układu krążenia

Cele:

- oszacowanie skali występowania problemu,
- zwiększenie świadomości wśród mieszkańców Czeladzi z zakresu profilaktyki chorób układu krążenia,
- wyrabianie właściwych nawyków zdrowego odżywiania i aktywnego spędzania wolnego czasu.

Sposób działania:

- organizowanie spotkań edukacyjnych poruszających tematykę racjonalnego odżywiania,
- cykl spotkań edukacyjnych dla osób z otyłością,
- bezpłatne badania poziomu cholesterolu i glukozy we krwi, pomiar ciśnienia i ciężaru ciała, badania EKG,
- kampania informacyjna prowadzona w prasie lokalnej.

2) Zmniejszenie narażenia ludności na czynniki szkodliwe w środowisku życia, pracy i nauki oraz ich skutków zdrowotnych

Profilaktyka wad postawy

Cele:

- ocena prawidłowości postawy ciała dzieci uczęszczających do klas pierwszych szkół podstawowych, a następnie powtórna ocena postawy ciała w klasie trzeciej szkoły podstawowej,
- wykazanie ewentualnych odchyłeń od postawy ciała uznanej za prawidłową na danym etapie rozwoju dziecka, czyli wad postawy,
- ocena skali problemów,
- wyodrębnienie grupy dzieci wymagającej dalszej diagnostyki i leczenia w Poradniach Wad Postawy.

Sposób działania:

- zajęcia edukacyjno – profilaktyczne: dostarczanie wiedzy o zdrowiu, rozbudzanie zainteresowania sportem,
- specjalistyczne badania, ocena prawidłowości postawy ciała,
- zajęcia gimnastyki korekcyjnej dla dzieci przedszkolnych i klas młodszych Szkoły Podstawowej.

3) Usprawnienie wczesnej diagnostyki i zwiększenie efektywności leczenia nowotworów złośliwych

Profilaktyka raka piersi u kobiet

Cele:

- zwiększenie wykrywalności raka piersi we wczesnym stadium,
- określenie skali problemu,
- wzrost poziomu świadomości kobiet w zakresie raka piersi i metod profilaktyki tego nowotworu.

Sposób działania:

- popularyzacja wiedzy o zdrowiu piersi.
- kształtowanie postaw prozdrowotnych.

- badania mammograficzne organizowane we współpracy z NFZ

4) Zmniejszenie ilości i skutków wypadków, szczególnie drogowych

Cele:

- przeciwdziałanie wypadkom,
- zwiększenie świadomości społeczeństwa lokalnego.

Sposób działania:

- edukacja dzieci i młodzieży w zakresie prewencji wypadkowej w ramach programów profilaktycznych „Bezpieczne przedszkole”, „Bezpieczna szkoła”, „Bezpieczne gimnazjum”.
- prowadzenie działań prewencyjnych w ramach akcji „Bezpieczna droga do szkoły”.
- prowadzenie akcji edukacyjnych dla kierowców np. „Prowadzę - jestem trzeźwy”.

5) Edukacja z zakresu zmniejszenia palenia tytoniu

Cele:

- wzrost poziomu wiedzy o szkodliwości palenia tytoniu i korzyści wynikających z niepalenia.

Sposób działania:

- wykazanie skutków biernego palenia,
- rozpowszechnienie „mody” na niepalenie,
- tworzenie środowiska sprzyjającego zdrowiu – tworzenie stref „bezdymnych”.

6) Zmniejszenie i zmiana struktury spożycia alkoholu oraz zmniejszenie szkód zdrowotnych spowodowanych alkoholem - cel ten realizowany jest poprzez Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (Program uchwalany corocznie).

7) Ograniczenie używania substancji psychoaktywnych i związanych z tym szkód zdrowotnych odbywa się poprzez realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalonego na lata 2012-2016, którego celem jest zapobieganie i zmniejszenie zjawiska narkomanii na terenie miasta Czeladź poprzez działania profilaktyczne, edukacyjne, szkoleniowe i interwencyjne

8) Zwiększenie aktywności fizycznej ludności

Cele:

- wzrost poziomu wiedzy o korzystnym wpływie aktywności fizycznej na organizm człowieka,
- promowanie aktywności fizycznej szczególnie wśród dzieci i młodzieży.

Sposób działania:

- upowszechnianie informacji o roli aktywności fizycznej dla zdrowia (ulotki, materiały informacyjne)
- zwiększanie dostępności ludności do publicznych obiektów sportowych.

9) Zapobieganie chorobom zakaźnym

Cele:

- wzrost poziomu wiedzy o zagrożeniu chorobami zakaźnymi.

Sposób działania:

- upowszechnianie informacji o zagrożeniu związanym z chorobami zakaźnymi (ulotki, materiały informacyjne).

10) Działania na rzecz osób niepełnosprawnych

Cele:

- stworzenie warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym włączenie się do czynnego życia.

Sposób działania:

- likwidacja barier architektonicznych,
- organizacja imprez kulturalno-rekreacyjnych,
- pomoc niepełnosprawnym sportowcom,
- rehabilitacja ruchowa.

Oprócz celów, które wynikają z Narodowego Programu Zdrowia w gminie Czeladź działania profilaktyczne realizowane są także poprzez:

11) Profilaktykę próchnicy zębów i chorób przyzębia u dzieci i młodzieży

Cele:

- zwiększenie stopnia świadomości dzieci, młodzieży i ich rodziców w zakresie higieny jamy ustnej,
- ocena skali problemu.

Sposób działania:

- upowszechnianie informacji o sposobach higieny jamy ustnej.
- fluoryzacja zębów prowadzona w przedszkolach i szkołach.

V. Wskaźniki efektywności Programu

1. Liczba stwierdzonych odchyłeń od stanu prawidłowego osób spośród, których przeprowadzono badania.

VI. Postanowienia końcowe

1. Za koordynacją działań związanych z realizacją niniejszego Programu odpowiedzialny jest Wydział
2. Polityki Społecznej i Edukacji Urzędu Miasta Czeladź.
3. Wydział Polityki Społecznej i Edukacji raz w roku przedstawi sprawozdanie z realizacji działań programowych Burmistrzowi Miasta.
4. Burmistrz Miasta raz w roku przedstawi sprawozdanie z realizacji Programu Radzie Miejskiej.